

Proa

MARTA ORRIOLS
La possibilitat
de dir-ne casa

Dossier
de premsa

Sinopsi

Una corresponsal a l'estranger decideix tornar, després de molts anys fora, per repensar el seu itinerari vital.

Després de gairebé vint anys com a corresponsal a l'Orient Mitjà, la Valentina torna a Barcelona. Durant tot aquest temps ha fet de Beirut una llar, l'escenari fascinant d'un cúmul de vivències amb amics i companys de professió que han fet pinya i han esdevingut la seva família a l'estranger. Però les experiències molt dures, experiències de mort, de guerra, de destrucció, de caos i de pobresa, l'esgoten. La Valentina és una periodista de vocació, però necessita agafar distància d'una regió del món que l'apassiona i la desgasta a parts iguals, d'una professió que voldria exercir d'una altra manera.

Ara bé, tornar al poble del Maresme on va créixer, a la casa familiar plena de records, no és ben bé com tornar al caliu d'una llar segura i reconfortant. Hi retroba la família i els amics, però les coses han canviat. L'àvia és morta, la mare ha envellit, el pare està malalt, i la germana, la viva imatge de la responsabilitat i el deure, rep la Valentina amb una bateria de retrets.

«Vaig dir-li que no m'entrava al cap, que com podia ser que no em preguntessis mai com estava la situació, que esperava que a ella sí que li mostressis un mínim d'interès. Que estava molt bé sentir tan a flor de pell les desgràcies dels altres, però que sincerament, tota la humanitat que mostraves a les cròniques se n'anava en orris si no la mostraves amb els teus.»

Així doncs, la Valentina, que ve de realitats desoladores, no només no acaba de trobar l'empara que buscava, l'abraçada que tant necessita, sinó que se sent com una estrangera en la seva pròpia família, com una forana, exclosa durant dues dècades dels assumptes importants. Entre la nostàlgia i la culpa per haver marxat, desenvolupa una mena de síndrome de l'exiliada.

«Li explico coses sobre les morals hipòcrites i la meua energia destructiva, la sensació de gravitar al voltant dels errors des que he tornat.»

Un protagonista a la recerca d'una veritable llar.

Una història quotidiana i al mateix temps excepcional, amb una veu que connecta amb la intimitat del lector.

L'home que havia estimat, una història mal tancada, reapareix a la seva vida i li demana perdó. També en assumptes d'amor, la Valentina se sent perduda i confosa. Bascula entre l'home que la va abandonar a Brussel·les, i el trasbals d'una amistat diferent, a Beirut, amb una dona més jove que la porta a qüestionar-se els fonaments de la seva intimitat.

«Finalment mossego l'ham. El mossego perquè no vaig entendre el final "d'allò nostre", i tot i que em pensava que sí, el cert és que no semblo haver acceptat que m'abandonessis. El mossego perquè els peixos fora de l'aigua ens agafaríem a qualsevol cosa que ens recordés el mar.»

Què és la llar? A què podem anomenar casa? Finalment l'espai familiar es converteix en una font de petites revelacions que ajudaran la Valentina a traçar el seu itinerari vital i a reconèixer la seva necessitat de pertànyer a un lloc i a unes persones.

«Tornar a casa sembla que ha de ser el desig intrínsec de qui viu fora, però no és estrany que la distància i l'absència sostinguda en el temps moderin la necessitat física de contacte. Casa és allà on no has pogut deixar de tornar tots aquests anys, i sobretot, casa és el que jo veia al meu voltant aquella tercera nit d'agost rodejada dels meus amics i companys. Casa eren totes aquelles cares familiars amb qui compartia les interioritats del confús món que m'havia mostrat tanta humanitat i generositat.»

Orriols explora la necessitat de pertànyer a un lloc i a unes persones.

Els protagonistes

VALENTINA, corresponsal al Pròxim Orient, és una periodista vocacional, crítica amb la feina després de vint anys de professió. Amb quaranta-tres anys decideix renunciar a la corresponsalia, tornar a casa i replantejar-se la vida professional i personal.

«Els darrers anys he viscut rodejada de la complaença de les coses i les persones que m'he acabat fent meves, i és aquest sentiment de gratitud el que em va acabar proporcionant una llar pròpia, un lloc i un temps als quals anomenar casa. És enrevessat fins al punt de no saber-ho explicar a una germana. Però soc aquí, Glòria, com un peix fora de l'aigua.»

VALÈRIA, periodista italiana, enèrgica, oberta i lluminosa. Apareix i desapareix en la vida de la Valentina, en qui desperta sentiments inesperats.

«Eres Beirut, bella i ferida, valenta i decidida.»

GLÒRIA, germana de la Valentina, mare de família, responsable del negoci familiar, imatge viva del deure. Les dues germanes s'estimen, però la Glòria no pot evitar fer-li pagar a la Valentina tots els anys que ha estat fora.

«En el tracte amb mi, la Glòria sempre hi assegura una distància, la justa per delimitar que no en sé gaire res, de les exigències del que ella entén com a vida.»

BERTA, amiga que la Valentina retroba a Barcelona. Psicòloga en un centre penitenciari. La Valentina hi troba la veu que la conforta i que posa les paraules per ajudar-la a comprendre's a si mateixa.

«Tornar a casa definitivament és com ressuscitar una manera de fer antiga que guardaves en algun lloc i amb què ara has de saber retrobar-te. I no ho ha de fer la Valentina d'abans, saps què et vull dir?»

R., l'innombrable, l'home que la Valentina va estimar —i que la va abandonar—. Periodista com ella, jugador de bàsquet, i pare de família nombrosa, la Valentina li guarda una rancúnia i una atracció difícils de superar.

«El problema era ell clavat en aquell punt on encara quedaven tantes coses per dir-nos.»

Una novel·la d'una gran intensitat emocional sobre la complexitat de les relacions humanes.

LA MARE, una persona ferma, poc donada a l'expressió de les emocions. En el seu retorn la Valentina busca la forma de connectar-hi, esperant mostres obertes d'afecte que no arriben, fins que entén que la mare l'estima a la seva manera.

«Dona cops al coixí que acabo d'enfundar, com si en volgués espolsar la culpa. Té la cara vellutada, el rictus seriós, l'expressió sofrida. No puc aguantar més aquest no mirar-nos de cara. Ella no contesta. M'agradaria haver descobert, al llarg dels anys, l'estructura de les seves tensions i poder-les entendre, però no me les ha volgut ensenyar mai.»

EL PARE, ancià afable que es troba en els primers estadis d'una malaltia neurodegenerativa.

«Soc bona informant perquè ell em va ensenyar a llegir. M'explicava el món asseguts en aquella butaca marró a tocar de la finestra des d'on es veu el mar.»

«Som part d'una mateixa família que compagina les formes clàssiques de l'amor amb les incongruències dels seus buits i els seus silencis. Els vels i les coses no dites s'hereten, com s'hereten uns ulls blaus o una piga.»

MARTA ORRIOLS

Va debutar com a escriptora amb el llibre de contes *Anatomia de les distàncies curtes* (Periscopi, 2016), que junt amb les novel·les *Aprendre a parlar amb les plantes* (Periscopi, 2018, premi Òmnium a la Millor Novel·la de l'any) i *Dolça introducció al caos* (Periscopi, 2020) han rebut l'aplaudiment del públic i els elogis de la crítica. La seva obra ha estat traduïda a setze llengües, entre les quals l'anglès, el francès, l'italià, el xinès o l'àrab.

«Dos pilars temàtics
aparentment dissemblants, el
periodisme i les possibilitats de
l'amor, em van empènyer
a escriure aquesta història.»

Estimats,

Agnès Desarthe escriu al seu llibre *Comment j'ai appris à lire*: «La literatura no només anul·la les fronteres, sinó que a més ajuda a franquejar-les». D'una manera força inconscient, només amb el desig d'estirar un fil i ampliar els meus espais de trànsit i pensament, i per tant, saltant fronteres físiques i metafòriques, fa tres anys vaig començar a escriure *La possibilitat de dir-ne casa*.

Dos pilars temàtics aparentment dissemblants, el periodisme i les possibilitats de l'amor, em van empènyer a escriure aquesta història que vol respondre a la meva obsessió per entendre com ens relacionem amb el món i com ho fem amb nosaltres mateixos. Les trames no m'han interessat mai gaire i per tant em costa reduir-la a una tesi, però crec que us la voldria presentar com una novel·la que parla de les trampes del desencant adult, de les possibilitats i les limitacions de l'amor i del llenguatge, però sobretot parla de la necessitat universal de ser algú altre en un moment donat de les nostres vides.

Tenia ganes de qüestionar com d'esgotadors i necessaris poden arribar a ser els marcs teòrics, i aquesta contradicció, tant en el terreny professional com en el personal, l'encarna la Valentina, una corresponsal tenallada pels propis sentiments, que lluita per trobar el seu lloc en un moment vital ple de dubtes.

Per mi la literatura no té gaire sentit si no està en diàleg constant amb la vida, així que una vegada més, la història està teixida amb tot el potencial literari que penso que la quotidianitat i la intimitat poden aportar en una narració. Per acabar, afegir només que és una història escrita des de l'emoció i amb ganes d'emocionar.

Una abraçada,

Marta Orriols
Barcelona, 20 de desembre del 2022

La possibilitat de dir-ne casa

MARTA ORRIOLS

• 11 de gener a les llibreries •

Edicions Proa
Col·lecció A TOT VENT
19,90 €
320 pàg.

Proa

Per a més
informació o
concertar entrevistes:
Meritxell Oriol
moriol@grup62.com
934 926 257
620 60 47 85